

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM

Član 1.

U Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99 i 54/04) u članu 3. u stavu 1. na kraju rečenice tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: "ili općinska služba za upravu."

Član 2.

U članu 5. stav 2. mijenja se i glasi:

"Članovi porodice civilne žrtve rata, u smislu ovog zakona, su:

- 1) bračni drug i djeca rođena u braku ili van braka,
- 2) usvojena djeca i pastorčad,
- 3) roditelji i usvojioci,
- 4) očuh i maćeha."

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3., koji glasi:

"Članovi porodice iz stava 2. tač. 1) i 2) ovog člana smatraju se članovima uže porodice, a članovi porodice iz stava 2. tač. 3) i 4) ovog člana, članovima šire porodice."

Dosadašnji stav 3, koji postaje stav 4, mijenja se i glasi:

"Članom porodice, u smislu stava 2. ovog člana, smatra se i vanbračni drug neoženjene civilne žrtve rata s kojom ima djecu i s kojom živi, odnosno živio je do njene smrti u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana."

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 3.

Član 9. mijenja se i glasi:

"Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), vrši nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva Federacija, izdaje instrukcije i vrši upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava po ovom zakonu, a koja se obezbjeđuju iz federalnog budžeta.

Nadležni kantonalni organ uprave, vrši nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata kantona donesenih saglasno ovom zakonu, kao i nad stručnim radom ustanova

koje osniva općina, odnosno kanton, izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava po ovom zakonu, a koja se obezbjeđuju iz kantonalnog budžeta."

Član 4.

Član 26. mijenja se i glasi:

"Novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica mogu ostvariti stara i nemoćna lica, kojima je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć i njega od strane drugog lica, za zadovoljavanje njihovih osnovnih životnih potreba, pod uvjetom:

- 1) da lice nije smješteno u socijalno-medicinsku ili drugu ustanovu,
- 2) da prihod po članu domaćinstva ne prelazi iznos koji se utvrđuje propisom kantona,
- 3) da lice ne ostvaruje pravo na kućnu njegu i pomoć u kući i
- 4) da se ovo pravo ne može ostvariti po nekom drugom osnovu.

Nalaz i mišljenje, u smislu stava 1. ovog člana daje nadležna ljekarska komisija, u skladu sa propisom kantona."

Član 5.

Član 27. stav 2. mijenja se i glasi:

"Djeci i odraslim licima sa invaliditetom i licima sa trajnim invaliditetom u fizičkom i psihičkom razvoju, propisima kantona utvrđuju se povoljniji uvjeti u sticanju prava iz socijalne zaštite i visini iznosa materijalnih davanja."

Član 6.

Članak 54. mijenja se i glasi:

"U smislu ovog zakona civilna žrtva rata je lice kod kojeg je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti, usljed ranjavanja ili nekog drugog oblika ratne torture nastupilo oštećenje organizma, što uključuje mentalno oštećenje ili značajno narušavanje zdravlja ili nestanak ili pogibiju tog lica.

U skladu sa stavom 1. ovog člana, status civilne žrtve rata priznaje se:

- 1) licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% ili značajno narušavanje zdravlja usljed mučenja, nehumanog i ponižavajućeg postupanja, nezakonitog kažnjavanja, protupravnog lišavanja slobode, zatvor, koncentracioni logor, internacija, prinudni rad u toku ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti,
- 2) licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% u vezi sa ratnim događajima (bombardovanje, ulične borbe, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.),

3) licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata,

4) licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% u vezi sa diverzantskim, terorističkim akcijama kojima se ugrožava sigurnost i ustavni poredak Federacije,

5) članovima porodice nestalog lica, ako je nestalo lice bilo civil odnosno nije bilo pripadnik oružanih snaga,

6) članovima porodice lica koje je poginulo u vezi sa ratnim događajima (bombardovanje, ulične borbe, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.).

Posebnom kategorijom civilnih žrtava rata smatraju se lica koja su preživjela seksualno zlostavljanje i silovanje.

Priznaje se status civilne žrtve rata licima kod kojih je došlo do naknadnog oštećenja organizma - ispoljene i pogoršane bolesti, dugog perioda inkubacije, gubitak ekstremiteta i vida oba oka zbog pogoršanja općeg zdravstvenog stanja, mentalnog oštećenja i drugih oštećenja organizma, a nastalih zbog okolnosti iz st. 1. i 2. ovog člana.

Status civilne žrtve rata, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, priznaje se i civilnim licima i pripadnicima snaga bivše tzv. "Autonomne pokrajine Zapadna Bosna", ukoliko ne ostvaruju odgovarajuća prava po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/04 i 56/05).

U skladu sa ovim zakonom, u cilju ostvarivanja određenih prava, priznaje se status civilne žrtve rata, licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma ispod 60% ili značajno narušavanje zdravlja."

Član 7.

U članu 56. u uvodnoj rečenici riječi: "ako propisom kantona nije drugačije utvrđeno", brišu se.

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2., koji glasi:

"Pri utvrđivanju procenta oštećenja organizma za lica kod kojih je pod okolnostima iz člana 54. ovog zakona nastupilo oštećenje organizma zbog bolesti zadobivene, odnosno pogoršane pod tim okolnostima, uzima se odgovarajući procenat od cjelokupnog oštećenja organizma s tim da po tom osnovu utvrđeni procenat oštećenja organizma ne može iznositi više od 80%."

Član 8.

Član 58. mijenja se i glasi:

"Civilne žrtve rata imaju, po ovom zakonu, sljedeća prava:

- 1) ličnu invalidninu ili mjesečno lično novčano primanje,
- 2) dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica,

- 3) ortopedski dodatak,
- 4) porodičnu invalidninu,
- 5) pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala,
- 6) osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija),
- 7) prioritetno zapošljavanje,
- 8) prioritetno stambeno zbrinjavanje,
- 9) psihološku pomoć i pravnu pomoć.

Civilne žrtve rata iz člana 54. stav 6. ovog zakona ostvaruju prava u skladu sa stavom 1. tač. 5), 6), 7), 8) i 9) ovog člana.

Prava iz stava 1. tač. 1), 2), 3) i 4) ovog člana ostvaruju se pod uvjetima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Prava iz stava 1. tač. 5), 6), 7), 8) i 9) ovog člana ostvaruju se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti, zaštiti porodice sa djecom i zapošljavanju.

Kanton, u skladu sa Programom rješavanja prioritetnog stambenog zbrinjavanja po osnovu odgovarajućeg zakona, rješava prioritetno stambeno zbrinjavanje lica iz člana 54. ovog zakona, a naročito lica koja su uključena kao žrtve svjedoci u sudske postupke.

Kanton može utvrditi i druga prava i proširiti obim prava utvrđenih ovim zakonom, u skladu sa svojim mogućnostima i potrebama civilnih žrtava rata."

Član 9.

Član 59. mijenja se i glasi:

"Lična invalidnina utvrđuje se u mjesečnom iznosu prema grupi oštećenja organizma iz člana 56. ovog zakona, u visini od 70% mjesečnog iznosa lične invalidnine ratnih vojnih invalida, i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta, odgovarajuće grupe po propisima iz Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, izuzev za lica iz člana 54. stav 3. ovog zakona, kako slijedi:

I grupa - 100%

II grupa - 73%

III grupa - 55%

IV grupa - 43%

V grupa - 32%

VI grupa - 18%

Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. ovog zakona iznosi 70% od osnovice.

Osnovica i mjesečni iznosi novčanih primanja po ovom zakonu usklađuju se identično kretanju invalidnina branilaca i članova njihovih porodica."

Član 10.

U članu 60. stav 2., mijenja se i glasi:

"Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica određuje se u mjesečnom iznosu u visini 70% od mjesečnog iznosa dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica za ratne vojne invalide, odgovarajućeg stepena invalidnosti i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta."

Član 11.

U članu 61. stav 2., mijenja se i glasi:

"Ortopedski dodatak određuje se u mjesečnom iznosu u visini 70% od mjesečnog iznosa ortopedskog dodatka za ratne vojne invalide, odgovarajućeg stepena invalidnosti i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta."

Član 12.

U članu 62. stav 2. mijenja se i glasi:

"Pravo na porodičnu invalidninu, uz uvjete propisane ovim zakonom, imaju i članovi porodice civilne žrtve rata od I. do IV. grupe koji su do smrti koristili dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, pod uvjetom da je smrt civilne žrtve rata posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti po osnovu koje joj je utvrđeno pravo po ovom zakonu."

Član 13.

U članu 63. stav 1. u tački 2) i u stavu 2. broj "27", zamjenjuje se brojem "25".

Stav 4. mijenja se i glasi:

"Lica iz člana 5. stav 3. ovog zakona ostvaruju prava pod uvjetom i na način kao i lica iz stava 1. tačka 1) ovog člana."

Član 14.

U članu 64. st. 1. i 2. mijenjaju se i glase:

"Roditelji i usvojioci imaju pravo na porodičnu invalidninu, iako su članovi uže porodice ostvarili to pravo.

Očuh i maćeha, koji su sa civilnom žrtvom rata živjeli u zajedničkom domaćinstvu najmanje tri godine prije njene smrti ili nestanka, imaju pravo na porodičnu invalidninu, ukoliko nema lica iz stava 1. ovog člana."

Član 15.

Član 65. mijenja se i glasi:

"Osnovica za određivanje porodične invalidnine iznosi 70% od osnovice za određivanje porodične invalidnine za porodice šehida odnosno poginulog borca, i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta.

Iznosi porodične invalidnine utvrđuju se u mjesečnom iznosu od osnovice iz stava 1. ovog člana i to:

- za jednog člana porodice u visini 43% od osnovice,
- za dva člana porodice u visini 55% od osnovice,
- za tri člana porodice u visini 60% od osnovice,
- za četiri i više članova porodice u visini 65% od osnovice."

Član 16.

Iza člana 65. dodaje se novi član 65a., koji glasi:

"Član 65a.

Za lica iz člana 63. stav 1. tačka 1) i lica iz člana 64. ovog zakona, koja imaju prihod iz radnog odnosa, penzije, obavljanja samostalne djelatnosti ili druge mjesečne prihode, čiji ukupan iznos prelazi iznos prosječne neto plaće ostvarene u Federaciji u prethodnoj godini, porodična invalidnina utvrđena u skladu sa članom 65. ovog zakona, umanjuje se za 50%."

Član 17.

Podnaslov: "e) DODATAK NA DJECU" i član 68., brišu se.

Član 18.

U članu 69. dodaje se novi stav 2., koji glasi:

"Pravo na porodičnu invalidninu pripada članovima porodice nestale civilne žrtve rata do njenog proglašenja umrlom, a najduže dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, kada im prava prestaju, ukoliko u tom roku ne pokrenu postupak za proglašenje civilne žrtve rata nestalom."

Član 19.

Član 70. mijenja se i glasi:

"Korisnik dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica, koji ispunjava uvjete za ostvarivanje tog prava i po drugim propisima, može, po sopstvenom izboru, koristiti to pravo samo po jednom propisu." .

Član 20.

U članu 76. u stavu 1. iza riječi "brak," dodaju se riječi: "ili u vanbračnu zajednicu,".

U stavu 2. u prvoj i prethodnoj rečenici, iza riječi "bračni", dodaju se riječi: "ili vanbračni".

Član 21.

Iza člana 76. dodaje se novi član 76a., koji glasi:

"Član 76a.

Korisniku prava po ovom zakonu prestaju ta prava napuštanjem Bosne i Hercegovine duže od tri mjeseca, računajući od dana napuštanja Bosne i Hercegovine.

Povratkom u Bosnu i Hercegovinu korisnik prava po ovom zakonu, može podnijeti zahtjev za ponovno uspostavljanje tih prava."

Član 22.

Član 78. mijenja se i glasi:

"O pravima iz člana 58. stav 1. tač. 1), 2), 3) i 4) ovog zakona rješava u prvom stepenu centar za socijalni rad ili nadležna općinska služba za upravu, prema mjestu prebivališta ili boravišta podnosioca zahtjeva, a o žalbama protiv rješenja donesenih u prvom stepenu rješava nadležni kantonalni organ uprave."

Član 23.

Član 79. mijenja se i glasi:

"Utvrđivanje statusa civilne žrtve rata u skladu sa članom 54. ovog zakona, vrši se pisanim dokaznim sredstvima, izdatim u skladu sa propisima o upravnom postupku.

Pisanim dokaznim sredstvima, iz stava 1. ovog člana, smatra se medicinska dokumentacija o liječenju izdata neposredno nakon nastanka oštećenja organizma, kao i odgovarajući dokaz izdat od strane nadležne institucije o nastanku okolnosti u skladu sa članom 54. ovog zakona.

Pisanim dokaznim sredstvima, iz stava 1. ovog člana, smatra se i dokumentacija izdata od strane nadležnih institucija, uključujući udruženja građana, nevladine organizacije ili druge ovlaštene organizacije koje se bave pružanjem pomoći licima iz člana 54. ovog zakona.

Sva dostavljena dokumentacija je predmet provjere i revizije.

Nadležno ministarstvo će u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podzakonskim aktom bliže regulisati sva ostala pitanja koja se odnose na priznavanje statusa civilne žrtve rata."

Član 24.

Iza člana 79. dodaje se novi član 79a., koji glasi:

"Član 79a.

Zahtjevi za priznavanje prava po osnovu oštećenja organizma u skladu sa članom 54. ovog zakona, a koja su nastala prije donošenja ovog zakona, podnose se nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Zahtjevi za priznavanje prava po osnovu oštećenja organizma u skladu sa članom 54., a koja su nastala nakon donošenja ovog zakona, podnose se nakon nastupanja tih oštećenja.

Lica, kojima u postupku revizije po propisima o vojnim invalidima prestane pravo priznato po tim propisima, mogu podnijeti zahtjev za priznavanje prava po ovom zakonu."

Član 25.

Član 80. mijenja se i glasi:

"Oštećenje organizma civilne žrtve rata, pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, pravo na ortopedski dodatak, kao i nesposobnost za privređivanje, utvrđuju se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne ljekarske komisije određene propisom federalnog ministra rada i socijalne politike."

Član 26.

Iza člana 80. dodaje se novi član 80a., koji glasi:

"Član 80a.

Rješenje donijeto u prvom stepenu kojim je priznato pravo na osnovu ovog zakona, podliježe reviziji.

Reviziju, po službenoj dužnosti, vrši nadležni kantonalni organ uprave.

U postupku revizije nadležni kantonalni organ uprave može dati saglasnost na prvostepeno rješenje, može ga izmijeniti, poništiti, ukinuti i sam drugačije riješiti upravnu stvar ili vratiti predmet prvostepenom organu na ponovni postupak.

Ako je protiv rješenja prvostepenog organa izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Ako protiv Rješenja iz stava 1. ovog člana, nije izjavljena žalba, prvostepeni organ, koji je donio to rješenje, dostaviće ga, zajedno sa spisima predmeta, organu nadležnom za reviziju, u roku od osam dana od dana isteka roka za žalbu.

Revizija odlaže izvršenje rješenja."

Član 27.

Član 83. mijenja se i glasi:

"Isplate po ovom zakonu za civilne žrtve rata vrši nadležni kantonalni organ uprave.

Sredstva koja se korisnicima isplaćuju iz federalnog budžeta, doznačit će se nadležnom kantonalnom organu uprave, na osnovu zahtjeva tog organa, koji se podnosi Federalnom ministarstvu."

Član 28.

Član 84. mijenja se i glasi:

"Nadležna općinska služba vodi evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama, prema ovom zakonu, i dostavlja nadležnom kantonalnom organu uprave mjesečne zbirne izvještaje o broju korisnika, iznosu naknada i isplatama."

Član 29.

Član 86. briše se.

Član 30.

U članu 97. u uvodnoj rečenici, iza riječi: "socijalne zaštite" briše se zarez i riječi: "zaštite civilnih žrtava rata".

Iza stava 1. dodaju se novi st. 2., 3, 4. i 5., koji glase:

"Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 58. stav 1. tač. 1), 2), 3) i 4) ovog zakona obezbjeđuju se u federalnom budžetu.

Isplate mjesečnih novčanih primanja za ostvarivanje prava iz stava 2. ovog člana izvršit će se na osnovu planiranih sredstava za tekuću budžetsku godinu.

Ukoliko planirana sredstva za tekuću budžetsku godinu budu nedovoljna za isplatu novčanih primanja iz stava 2. ovog člana, raspoloživa sredstva dijele se sa iznosom, potrebnim za isplatu prema ovom zakonu i određuje koeficijent za mjesečna davanja koji ostaje na snazi do rebalansa budžeta ili usvajanja novog budžeta.

Isplate mjesečnih novčanih primanja izvršene na način utvrđen ovim članom, smatraju se konačnim."

Član 31.

Troškovi postupka za ostvarivanje prava civilnih žrtava rata po ovom zakonu padaju na teret organa koji vodi postupak.

Član 32.

Nadležne općinske službe će, po službenoj dužnosti, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti odgovarajuća rješenja za civilne žrtve rata o ostvarivanju prava, odnosno o neispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 33.

Civilnim žrtvama rata i članovima porodice civilnih žrtava rata sa privremenim boravištem na teritoriji Federacije, po povratku u svoja ranija mjesta prebivališta u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, obezbijediće se prava koja su imali u mjestu privremenog boravišta.

O ostvarivanju prava iz stava 1. ovog člana, rješava nadležna općinska služba prema mjestu posljednjeg privremenog boravka prije povratka u Republiku Srpsku ili Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.

Član 34.

Ovim zakonom ne preuzimaju se obaveze kantona za neisplaćene iznose novčanih primanja civilnih žrtava rata i članova porodica civilnih žrtava rata ostvarenih po propisima o zaštiti civilnih žrtava rata, koji su se primjenjivali u Federaciji do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 35.

U tekstu Zakona riječi: "tjelesno oštećenje", u različitom padežu, zamjenjuju se riječima: "oštećenje organizma", u odgovarajućem padežu, a riječ "invalid", u različitom padežu, zamjenjuje se riječima: "civilna žrtva rata", u odgovarajućem padežu.

Član 36.

Federalni ministar rada i socijalne politike donijet će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, propise o nadležnim ljekarskim komisijama, načinu isplate novčanih primanja, načinu vođenja evidencije o korisnicima prava i izvršenim isplatama i načinu dostavljanja izvještaja o utrošenim sredstvima po ovom zakonu.

Član 37.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjuje se od 1. 9. 2006. godine.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma

Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.